

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

ปริยานุช มีจาด¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 3 พฤษภาคม 2564 วันที่แก้ไข: 18 มิถุนายน 2564 วันตอบรับ: 25 มิถุนายน 2564

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย 2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ดังนี้ 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2.2 ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มสตรี จำนวน 10 คนและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 20 คน ได้มาโดยการรับสมัครตามความสนใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามกลุ่มสตรีและเยาวชนที่สนใจฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า 2) แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า 3) แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในแผนการจัดการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า 4) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จำนวน 40 ข้อ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ดังนี้ 1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($M=4.72$, $S.D.=0.51$) 1.2 ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในแผนการจัดการอบรม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้อง ($IOC = 1$) 2. ผลการทดลองใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ดังนี้ 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($M = 93.75$, $S = 2.24$) 2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า พบว่า โดยรวมกลุ่มสตรีและเยาวชนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($M= 4.85$, $S= 0.44$)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น กล้วยน้ำว้า การแปรรูปอาหาร

¹การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง ปริยานุช มีจาด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม E-mail: Preeyanuch.2728@gmail.com

THE DEVELOPMENT OF A SHORT PROFESSIONAL CURRICULUM TRAINING ENTITLED: FOOD PROCESSING FROM NAMWA BANANA FOR FEMALE AND YOUTH AT THAP PHUENG SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANISATION (SAO) IN SI SAMRONG DISTRICT, SUKHOTHAI PROVINCE.

Preeyanuch Meejad¹

Pibulsongkram Rajabhat University

Research Article

Received: 3 May 2021 Revised: 18 June 2021 Accepted: 25 June 2021

This research aims to 1) to create and find the quality of short-term training course on food processing from bananas, 2) to experiment and study the results of short-term training courses on the Processing of Food from Bananas as follows: 2.1 Compare food processing achievements from bananas of women and youth after training with the criteria of 70%; 2.2 study the satisfaction of sample group. The samples included 20 women and young people living at Thap Phueng Sub-district Administration Organization, Si Samrong District, Sukhothai Province. The data were collected by employing 1) questionnaires for the development of short-term training course, 2) Curriculum composition assessment form, 3) Course conformity assessment, 4) Operational capacity assessment, 5) Cognitive assessment form, and 6) Satisfaction assessment form and analyzed by using percentage, mean (M) standard deviation S.

The findings were as follows:

1. the result of the quality of short-term training course on food processing from banana for female and youth at Thap Phueng Sub- district Administrative Organization (SAO) in Si Samrong District, Sukhothai Province was at a highest level with the mean of 4.72 and S.D. of 0.51. In terms of achievement of the course, it was higher than the set criteria of 70% with the mean of 93.75 and S.D. of 2.24. 2) The satisfaction of the sample group was at a high level with the mean of 4.84 and S.D. of 0.44.

Keywords: Development of short-term training courses, Banana Juice and Food Processing

¹Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Preeyanuch Meejad
Piboonsongkram Rajabhat University E-mail : Preeyanuch.2728@gmail.com

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้จัดทำขึ้น ในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปณิธานนำทางในการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทย สามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน โดยวางรากฐานการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมที่มีความสุข มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน “เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคง ของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 คือ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2559)

ปัจจุบันสังคมไทยได้รับผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนมีรายได้ต่ำ ขณะที่ค่าครองชีพในปัจจุบันมีแนวโน้มสูงขึ้น และปัญหาอีกประการหนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อภาวะเศรษฐกิจ ก็คือปัญหาการว่างงาน โดยเฉพาะเศรษฐกิจในชุมชนการจ้างงานในประเทศจะต้องได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุผลอีกประการหนึ่งมาจากชุมชนไม่เข้มแข็งไม่สามารถแก้ไขปัญหาตนเองได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดวิชาชีพติดตัวในการสร้างอาชีพอิสระให้กับตนเองหากต้องเจอภาวะดังกล่าว ถ้าหากประชาชนมีความรู้มีทักษะวิชาชีพก็จะสร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน

การศึกษาของประชากรถือเป็นสิ่งสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดการฝึกการอบรมการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

องค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน่วยงานทางราชการเข้ามาร่วมดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคคลในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การสร้างรายได้เสริม การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน การป้องกันยาเสพติด การส่งเสริมสุขภาพกายและจิตของผู้สูงอายุ การทำนุบำรุงอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม ตลอดจนเสริมสร้างคุณลักษณะการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สนอง อินทิม. รายงานการประชุม 17 พฤศจิกายน 2563)

จากการศึกษาเอกสารและการลงพื้นที่เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย เกี่ยวกับบริบททางด้านภูมิสังคม สถานที่สำคัญในชุมชน เศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิต ตลอดจนการประกอบอาชีพ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการประกอบอาชีพในภาพรวม พบว่า ชาวบ้านประมาณ 90% ประกอบอาชีพทำการเกษตร ได้แก่ การทำไร่ยาสูบ พริก มะเขือ ข้าวโพด เห็ดนางฟ้าและที่เหลือประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่นค้าขายของชำ ค้าขายอาหารในหมู่บ้าน และรับราชการ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในการสนทนาถึงเศรษฐกิจของครัวเรือน สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ และมีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อร่วมกันพิจารณาถึงสาเหตุ ที่ประชุมมีความเห็นพ้องกันว่า การประกอบอาชีพของชุมชนในปัจจุบันต้องมีการลงทุนสูงแต่ผลผลิตที่ได้มีราคาไม่คุ้มทุน ขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดที่จะรับซื้อผลผลิต ถูกเอารัดเอาเปรียบ

จากนายทุน สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ชุมชนยังยึดติดกับอาชีพเดิม ไม่กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพ นอกจากนี้ไม่กล้าที่จะเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพใหม่ เนื่องจากยังขาดความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ในอาชีพใหม่ ๆ และที่สำคัญคือ ชุมชนยังคิดว่าเมื่อผลผลิตออกมาแล้วจะมีตลาดรองรับผลผลิตนั้น ๆ หรือไม่ อย่างไร

สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนนั้น จากการสนทนากลุ่มผู้นำได้มีการอภิปรายและเสนอแนวคิด วิสัยทัศน์ มุมมอง และแนวทางเกี่ยวกับการยกระดับรายได้สำหรับครัวเรือนนั้น ที่ประชุมเล็งเห็นว่าชุมชนควรหันกลับมาองพืชผักเศรษฐกิจที่มีอยู่ทั่วไปในชุมชน เช่น กล้วยน้ำว่า พริกข้าวโพด มะเขือเทศ เห็ด และอื่น ๆ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้หลากหลายวิธี เช่น การแปรรูปอาหาร (รายงานการประชุม 17 พฤศจิกายน 2563)

จากการสำรวจพืชในชุมชน พบว่า เกือบทุกครัวเรือนปลูกกล้วยน้ำว่า บางครอบครัวปลูกเป็นจำนวนมาก ขายทั้งแบบดิบและสุก เมื่อถามถึงราคาจะมีราคาไม่แพง บางบ้านนำไปแจกจ่าย บางบ้านก็ปล่อยทิ้งเสียหาย บางบ้านนำมาถนอมอาหารด้วยการทำเป็นกล้วยตาก เพียงอย่างเดียว กล้วยที่เหลือเป็นจำนวนมาก ไม่ได้นำมาแปรรูปเพื่อรับประทานเป็น อาหารว่าง ของขบเคี้ยว หรือแบบอื่น ๆ และไม่ได้รับการนำมาสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นทั้งในแง่ของสุขภาพอนามัย และการสร้างรายได้เสริมของครอบครัว (รายงานการประชุม 17 พฤศจิกายน 2563)

จากการสอบถามข้อความรู้เกี่ยวกับการนำกล้วยน้ำว่ามาแปรรูปอาหารอื่น ๆ ได้มีกลุ่มสตรีและเยาวชนที่เป็นบุตรหลานได้ช่วยกันนำกล้วยมาแปรรูปแบบเดิม ๆ เช่น การทำกล้วยบั้ง กล้วยตาก กล้วยบวชชี ขนมกล้วย และ กล้วยทอด เป็นต้น ซึ่งยังไม่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าที่แปรรูปนั้นได้ เมื่อสอบถามถึงการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว่าแบบใหม่ ๆ เช่น กล้วยบั้งคาลาเมลไส้ทะลัก กล้วยตากม้วน กล้วยตากชุบซ็อกโกแลต กล้วยทอดไส้ถั่วลิสง กล้วยกวน และลักษณะอื่น ๆ พบว่า กลุ่มสตรีและเยาวชนยังขาดความรู้ประสบการณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกยังไม่เคยอบรม ให้ความรู้ในด้านนี้มาก่อน

เมื่อสอบถามความสนใจและความต้องการที่จะเรียนรู้ของกลุ่มสตรีและเยาวชน ลงความเห็นว่ามีความต้องการที่จะแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว่า และมีแนวคิดว่าจะสามารถนำไป สร้างมูลค่าเพิ่มก่อเกิดเป็นรายได้เสริมแก่ครัวเรือนได้ เนื่องจากกลุ่มสตรีและเยาวชนทั้งหมด 750 คน ในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง เป็นกลุ่มที่ว่างงาน ไม่มีรายได้เสริมใด ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิจัยที่เสนอไว้ว่า กล้วยน้ำว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถแปรรูปได้หลากหลายรูปแบบ สามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนได้ (วิจิตร เหลียวตระกูล และวชิรญา เหลียวตระกูล, 2558)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว่า เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่มีอยู่ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้ โดยการเริ่มฝึกฝนกับกลุ่มสตรี และเยาวชนที่เป็นบุตรหลานของคนในชุมชน เพื่อช่วยกันสานต่อสินค้าที่แปรรูป รวมถึงผู้วิจัยได้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงในการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว่าอยู่แล้ว และได้ศึกษาหาแนวทางที่จะสามารถพัฒนาความรู้และฝึกประสบการณ์แก่กลุ่มสตรีและเยาวชน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้นั้น พบว่า การอบรมระยะสั้น เป็นวิธีหนึ่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับทุกกลุ่มอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะ ที่จัดตามวัตถุประสงค์ที่มีเนื้อหาสาระที่เข้มข้น และใช้ระยะเวลาไม่มากนัก ดังที่ สมคิด บางโม (2551) ได้เสนอแนวคิดพอสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ อันจะนำไปสู่การยกระดับฐานการทำงานให้สูงขึ้น การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมในระยะสั้น ๆ

เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะชำนาญในการปฏิบัติงานและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมไม่ยาวนาน เน้นให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถฝึกปฏิบัติในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการอบรมที่จัดขึ้น (กริช อัมโภชน, 2545)

นอกจากนี้ได้นำนักวิจัยหลายท่านทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อเป็นอาชีพเสริมสำหรับครัวเรือน เช่น ลดาวัลย์ ภูพลับ (2553) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่องการแปรรูปสัตว์น้ำสำหรับกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดสงขลา เนื่องจากวิทยาลัยประมงดินสูลานนท์ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา จัดการเรียนการสอนด้านการประมง ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของประชาชนในจังหวัดสงขลา ที่มีพื้นที่ติดกับทะเลสาบสงขลา มีทรัพยากรประมงจำนวนมาก จึงได้สร้างหลักสูตรอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่องการแปรรูปสัตว์น้ำ สำหรับกลุ่มแม่บ้าน ให้มีความรู้ ทักษะ ในการแปรรูปสัตว์น้ำ สามารถแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

สิริวิชัย วราโชติชนกานต์ และ วิสูตร โพธิ์เงิน (2560) ได้จัดทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น สำหรับผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ เพราะอาหารเพื่อสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริม ให้ความรู้ และเสริมสร้างผู้สนใจและผู้ต้องการเป็นผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ จึงได้ทำการศึกษาและวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาสถานะน้ำหนักเกินที่กำลังเป็นปัญหาในสังคมไทย และยังเป็นการเสนอแนวทางในการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการอีกด้วย สอดคล้องกับ อังคณา เรื่องชัย (2555) ได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร เพื่อเป็นอาชีพเสริมในครัวเรือน เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน จะเห็นได้ว่าการจัดการฝึกอบรมระยะสั้น เป็นการเสริมสร้างความรู้ และฝึกทักษะ ในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพียงระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่าง ๆ หลังจากได้รับการฝึกอบรม สามารถแก้ไขปัญหารายได้ในครัวเรือน และชุมชน รวมถึงประเทศชาติที่ยั่งยืนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัยเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนตามนโยบายชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

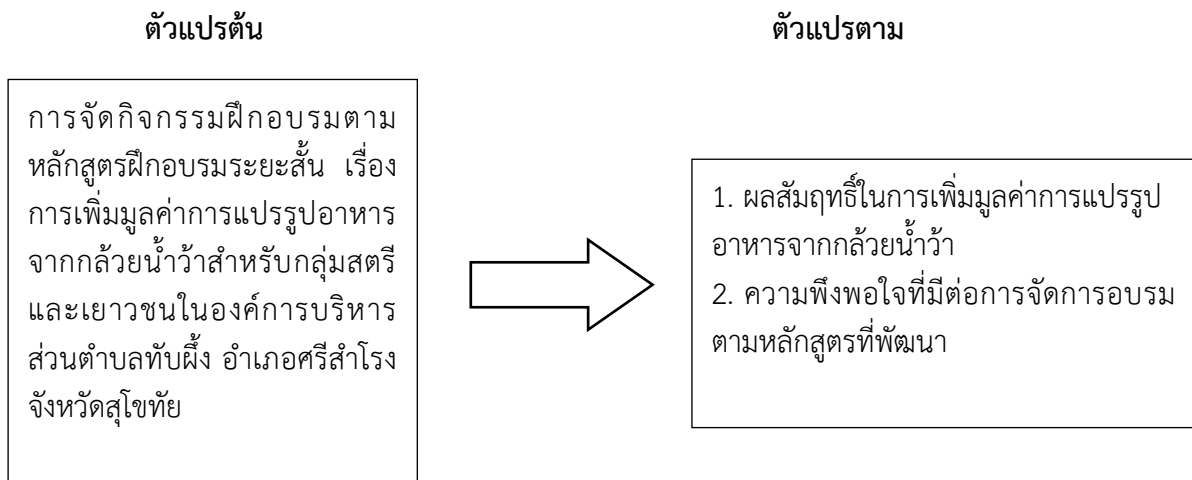
2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70

2.2 ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้าสำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ดังแสดงภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จาก 9 หมู่บ้าน จำนวน 750 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มสตรี จำนวน 10 คนและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 20 คน ได้มาโดยการรับสมัครตามความสนใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

1.1 องค์ประกอบของหลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/วัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผลหลักสูตร

1.2 แผนการจัดการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การอบรม เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมประสบการณ์การอบรม สื่อวัสดุและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และใบความรู้จำนวน 2 แผน ใช้ระยะเวลา 3 วัน จำนวน 18 ชั่วโมง ประกอบด้วย

แผนการจัดการอบรมที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกล้วยน้ำว้า

แผนการจัดการอบรมที่ 2 เรื่อง การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามกลุ่มสตรีและเยาวชนที่สนใจฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่ม

มูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

3.2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จำนวน 40 ข้อ

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

การหาคุณภาพความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า มีความเหมาะสมโดยรวม เท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก การประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในแผนการจัดการอบรม หลักสูตรระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่าแผนการจัดการอบรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดการอบรมในครั้งนี้ แบบผลสำรวจความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่าแบบสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการกับชุมชน แบบประเมินความสามารถระหว่างการพัฒนาฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอบรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มสตรี จำนวน 10 คนและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 10 คน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ถึงเดือน มีนาคม 2564 ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเตวีตกลาง ตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย เพื่อเปิดเป็นศูนย์การรับสมัครผู้ที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้วิจัยเป็นผู้รับสมัครด้วยตนเอง

1.1 ติดต่อประสานงานเรื่องสถานที่ อาหาร เครื่องดื่ม ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

1.2 จัดพิมพ์แบบประเมินต่าง ๆ

1.3 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ

1.4 ประชุมทีมงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการอบรม

2. ดำเนินการฝึกอบรม

2.1 พิธีเปิดการอบรม

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการอบรมตามแผน ในคู่มือหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 แผน เป็นระยะเวลา 3 วัน 18 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเข้ารับการอบรมกับผู้รับการอบรม ด้วยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

2.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

3. การดำเนินการหลังฝึกอบรม ตรวจสอบทดสอบความรู้ความแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จำนวน 40 ข้อ และ

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลสัมฤทธิ์การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรม และศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรที่สร้าง โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

คะแนนผลสัมฤทธิ์การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรม ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 1 คะแนนทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จำนวน 40 ข้อ

ผู้เข้าอบรมคนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ (40)	คิดเป็นร้อยละ
1	35	87.5
2	34	85.0
3	36	90.0
4	37	92.5
5	38	95.0
ผู้เข้าอบรมคนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ (40)	คิดเป็นร้อยละ
6	38	95.0
7	39	97.5
8	37	92.5
9	35	87.5
10	36	90.0
11	38	95.0
12	34	85.0
13	32	80.0
14	32	80.0
15	37	92.5
16	36	90.0
17	36	90.0
18	38	95.0
19	38	95.0
20	39	97.5
รวมคะแนน		725
ค่าเฉลี่ย (M)		36.25
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		2.07
คิดเป็นร้อยละ		90.62

จากตาราง 1 พบว่า พบว่า ผู้เข้ารับฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหาร จากกล้วยน้ำว้า มีคะแนนรวมของการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหาร จากกล้วยน้ำว้า อยู่ในระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 90.62, M=36.25, S=2.07)

จากการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลัง ฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนตามแผนให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด โดยสามารถวิเคราะห์ได้ ดัง ตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

รายการประเมิน	M	S	แปลผล
1. ด้านวิทยากร			
1.1 การถ่ายทอดความรู้และการอธิบายเนื้อหาของวิทยากรมีความชัดเจน	4.35	0.49	มาก
1.2 การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.75	0.44	มากที่สุด
1.3 การตรงต่อเวลาของวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	4.45	0.51	มาก
1.5 การยกตัวอย่างประกอบการบรรยาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ด้านสถานที่/ระยะเวลา			
2.1 ความพึงพอใจต่อสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดอบรม /สัมมนา	4.75	0.44	มากที่สุด
2.2 ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการจัดอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
3. ด้านความรู้ความเข้าใจ			
3.1 หลังจากได้รับการอบรมท่านมีความรู้เพิ่มมากขึ้นเพียงใด	4.90	0.31	มากที่สุด
3.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้			
4.1 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดต่อได้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.85	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า โดยรวมกลุ่มสตรีและเยาวชนมีความพึงพอใจในระดับมาก (M=4.85, S=0.44) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ด้านวิทยากรใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ ด้านวิทยากรยกตัวอย่างประกอบการบรรยาย ในเรื่องนี้หลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านสถานที่/ระยะเวลาความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการจัดอบรม ด้านความรู้ความเข้าใจประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม ด้านการนำความรู้ไปใช้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ และด้านการนำความรู้ไปใช้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดต่อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (M=5.00, S=0.00) รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจหลังจากได้รับการอบรมท่านมีความรู้เพิ่มมากขึ้นเพียงใด (M=4.90, S=0.31) ด้านสถานที่ / ระยะเวลาระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม (M=4.85, S=0.37) ตามลำดับ

ภาพ 1 ประชุมกลุ่มผู้นำชุมชน ร่วมกันปรึกษาปัญหาและการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

ภาพ 2 จัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า พบว่า มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยประยุกต์ทฤษฎีของทาบา และผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย

จึงทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ที่มีองค์ประกอบของหลักสูตรครบถ้วน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสังต์ อุทรานันท์ (2532) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้จริง การดำเนินการในขั้นการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรนี้จะช่วยให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนนอกจากนี้ยังทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริงจะประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

1.2 ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในแผนการจัดการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า โดยผู้เชี่ยวชาญผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในแผนการจัดการอบรมหลักสูตรระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การอบรม เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์ฝึกอบรม สื่อ/วัสดุ และแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และ ใบความรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 ซึ่งสรุปได้ว่ามีความสอดคล้อง เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืออย่างละเอียด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ ภูพลับ (2553) ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.81-1.00 ซึ่งสรุปผลได้ว่า สอดคล้อง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ของกลุ่มสตรีและเยาวชนภายหลังการฝึกอบรม

ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า อยู่ในระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 90.62, $M=36.25$, $S=2.07$) ซึ่งผ่านร้อยละ 70 ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเป็นรายข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 และอีกสาเหตุหนึ่งคือการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีเยี่ยม อาจเป็นเพราะการฝึกอบรมเป็นเรื่องใกล้ตัว ผู้รับการฝึกอบรมจึงมีความตื่นตัวตั้งใจเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนในขณะนี้ได้ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ว่างงานขาดรายได้ หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า จึงเป็นหนทางในการแก้ปัญหานี้ได้และวิทยากรมีการบรรยายความรู้ ก่อนที่จะทำการจัดกิจกรรมการอบรม ระหว่างการจัดการวิทยากรได้มีการสาธิต ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาตรี มณีศรี (2558) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการฝึกอบรมที่นิยมใช้อยู่โดยทั่วไป มีดังนี้ การบรรยาย การประชุม การอภิปราย การสาธิต การสัมมนา เป็นต้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า พบว่า มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นวัตถุดิบที่หาง่ายในชุมชนของตนเอง มาแปรรูป เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา เรืองชัย (2555) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครัวเรือน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และลดาวัลย์ ภูพลับ (2553) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากสัตวัน สำหรับกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดสงขลา ได้ทำแบบประเมินความพึงพอใจภายหลังการทดลองใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.21 มีความพอใจมาก

ในส่วนของการข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ควรให้มีการจัดอบรมแบบนี้อีกเรื่อย ๆ และควรเพิ่มการสอนการขาย การตลาดให้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ควรมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อการจัดการอบรมก่อนเสมอ เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง

2. หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในจัดการฝึกอบรมให้กับกลุ่มสตรีเยาวชนและผู้สนใจทั่วไปได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี วิทยากรเอาใจใส่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างใกล้ชิด ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติจนเกิดผลตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่จัดจนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

3. การใช้เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย มีการสร้างบรรยากาศในการอบรมให้น่าสนใจ มีการทดลองปฏิบัติจริง ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

4. ระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรมควรปรับให้เหมาะสม ควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการอบรม ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ทั้งนี้ต้องให้ได้รับการฝึกอบรมให้ครบทุกกิจกรรมการอบรม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

5 หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สามารถปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประเมินความสามารถระหว่างการฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เนื้อหา กิจกรรม และระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรมได้ ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า สามารถจัดกิจกรรมการอบรมทางออนไลน์ได้

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เกี่ยวกับการแปรรูปเรื่องอื่น ๆ โดยเน้นการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหาร โดยเน้นวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบูรณาการเข้ากับหลักสูตรโรงเรียน

4. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า ให้กับชาวบ้าน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเด็กนักเรียน เยาวชน ที่มีความสนใจ

เอกสารอ้างอิง

กริช อัมโภชน. (2545). *การสร้างหลักสูตรและโครงการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการบรรยาย

ในการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงาน ฝึกอบรมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ลดาวลย์ ภูพลับ. (2553). *พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่องการแปรรูปสัตวันน้ำ สำหรับกลุ่ม*

แม่บ้าน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วิจิตร เหลียวตระกูล และวชิรญา เหลียวตระกูล. (2558). *คลินิกเทคโนโลยีโครงการการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์*

แปรรูปจากกล้วย. สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

- สังกัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มิตรสหาย
- สิราวิชัย วราโชติชนกานต์ และวิสูตร โพธิ์เงิน. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพพระยะสัน
สำหรับผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
15(2), 176-177.
- สมคิด บางโม. (2551). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(คสช.).
- อังคณา เรืองชัย. (2555). *หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมใน
ครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย. (2563). *รายงานการประชุมกลุ่มผู้นำชุมชน
ประชุมวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563*.